

Rovvilt og beitesesongen 2022

Informasjon til beitebrukere, rovviltkontakter og kommunene i Innlandet

Brosjyren inneholder aktuell informasjon om rowilt og rowiltforvaltningen i Innlandet

SKADEFELLING

Etter 1. juni er det Statsforvalteren som behandler skadefellingsssøknader, når det foreligger en kvote for skadefelling av den aktuelle arten. Fellingstillatelser kan kun iverksettes hvis andre forebyggende tiltak mot skader er vurdert og funnet mindre eller ikke egnet for å avgrense skaden. Fellingsforsøket skal være avgrenset til et bestemt område og tidsrom, samt rettet mot bestemte individ(er).

Fellingsvedtakene kan du finne på: miljovedtaksregisteret.no

Søknad om skadefelling skal inneholde:

- Hvem søker (enkeltperson/beitelag mv.) og for hvilket område (beitelag/kommune).
- Informasjon om kadaverfunn: Totalt antall kadaver og savnede dyr, samt totalt antall dyr undersøkt av Statens naturoppsyn.
- Tidsrom for tap eller skade.
- Antall berørte saueiere.
- Antall sau som beiter i det aktuelle beiteområde.
- Opplysninger om det er gjennomført eller mulig å gjennomføre forebyggende tiltak.

Bistand fra SNO

I enkelte tilfeller kan SNO bistå i arbeidet med felling av rowilt. Rowiltkontaktene kan være behjelpelige med vurdering av alder på skader før og under en skadefellingsperiode. Bistand kan også bestå i kompetanseoppbygning og/eller erfaringsutveksling. Det er også mulighet for praktisk innsats under de samme fellingsvilkårene som er gitt det kommunale skadefellingslaget.

SNO vil i hvert enkelt tilfelle vurdere bistand ut fra bl.a. egen kapasitet. Miljødirektoratet og SNO har utarbeidet en veileder for gjennomføring av fellingsoppdrag.

SPORHUNDEKVIPASJER

Sporhundekvipasjene i Innlandet kan være til god hjelp i skadefellingsforsøk. De er trent for å finne spor på barmark, og å følge dette selv om det er beitedyr og annet vilt i området. Ekvipasjene kan settes inn i sporingsoppdrag på bjørn, ulv, jerv og gaupe og er tilgjengelig for oppdrag på forespørsel.

I en skadefellingsssituasjon underlegges ekvipasjen skadefellingsleder og godtgjøres av Statsforvalteren. Dette går utenom den økonomiske rammen som er gitt det kommunale fellingslaget. Ekvipasjen kontakter selv Statsforvalteren for avlønning. Andre oppdrag ansees som trening og avlønnes etter avtale med beitelag/dyreeier og SNO.

Statsforvalteren oppfordrer de kommunale fellingslagene til å bruke sporhundekvipasjene slik at fellingsforsøkene blir mer effektive og de får erfaring fra fellingsforsøk.

Sporhundekvipasjer for bruk ved skadefelling i Innlandet sommer 2022

Trysil	Harald Østmo	95 92 21 28
Løten	Gunnar Helge Arnekleiv	48 07 35 66
Gran	Turid Hovland	48 19 63 64
Lesja	Elise Lyftingsmo	90 96 98 04
Lesja	Jakob Grothe	91 19 76 75
Nord-Fron	Ingebjørg Jenssveen	41 64 46 25

Foto: Lars Gangås, SNO

Statsforvalterens rovviltberedskap

Statsforvalteren i Innlandet er opptatt av rask og korrekt saksbehandling og god informasjonsflyt ved rovvilthendelser. Vi har en vakttelefon og et godt servicenivå for å håndtere henvendelser om rovvilt i Innlandet.

Statsforvalteren har en beredskapsordning som er tilpasset det omfang og antall saker Innlandet har. Ordningen vil gi god tilgjengelighet og ivareta kravet om rask håndtering av skadefellingssøknader og oppfølging i akutt-situasjoner. Det vil bli gitt SMS-varsel til aktuelle kommuner, beitelag mv. ved sikker observasjon av ulv og ulveskade i beiteprioritert område, i tillegg til varsling i alle akutte situasjoner der Statsforvalteren gir skadefellingstillatelser på freds rovvilt.

For å bidra til å redusere skadeomfanget ved rovviltangrep, er det viktig at dyreeier/beitelag har gode interne varslingsrutiner for å høyne

beredskapen i beitelaget i akutte situasjoner. I tillegg er det viktig å raskt søke selv eller varsle kommunen slik at søknad om skadefelling blir sendt når grunnlaget er tilstede.

Statsforvalteren anbefaler derfor at dyreeier har som fast rutine å varsle de andre medlemmene i beitelaget, beitelagsleder og kommunen når Statens naturoppsyn (SNO) har konstatert rovviltskade på husdyr eller tamrein.

For øvrig vil alle skader og rovviltobservasjoner som er undersøkt av SNO være tilgjengelig i Rovbasen, rovbases.no, men oppdateringene kan ta noe tid.

STATSFORVALTERENS ROVVILTBEREDSKAP • TLF 970 29 840

- Vakttelefon som gjelder beitesesongen 15. mai–15. september. Bemannet 08–21 alle dager.**
- Vakttelefon 1. januar–14. mai og 16. september–23. desember når det er virksom lisensfelling og kvotejakt. Bemannet 08–18 hverdager og 10–18 lørdag, søndag og helligdager.*

** Utvidet telefontid vurderes i perioder med ekstra høy beredskap.*

*** Både Statsforvalteren og politiet skal varsles ved alle avfyrte skudd, jmfør §17 i rovviltforskriften. Utenom åpningstid varsles Statsforvalteren via SMS.*

- Statsforvalteren varsler på SMS når tillatelse til felling er gitt og når skadegjørere er felt.
- Statsforvalteren varsler på SMS ved sikker observasjon av ulv/første dokumenterte skade av ulv i beiteprioritert område.
- Statsforvalteren varsler på SMS/epost til næringsorganisasjoner/tilgrensende statsforvaltere ved førstegangs dokumenterte observasjon av ulv.
- Ukentlig nyhetsbrev om rovvilt-/beitedyrhendelser i Innlandet, se nettside.

Informasjon fra Mattilsynet

Dyrevelferd på beite

Mattilsynet er opptatt av at husdyr skal ha trygge forhold på utmarksbeite, uten vesentlig risiko for sykdom eller skader. Beiting er et dyrevelferdsmessig gode. Det er dyreeiers ansvar å sikre sine dyr mot unødige påkjenninger, men også landbruks- og rovviltforvaltningen har et ansvar for at intensjonen i dyrevelferdsloven kan oppfylles.

Mattilsynet samarbeider tett med Statsforvalteren og rovviltforvaltningen for å forebygge skader forårsaket av fredet rovvilt. Fredet rovvilt utgjør en betydelig dyrevelferdsrisiko i mange områder. Mattilsynet forventer at nødvendige tiltak som eksempelvis økt tilsyn og skadefelling settes inn når faresituasjoner oppstår.

Husk krav til dokumentasjon – dyreholdjournal

Dyreeier skal ha oppdaterte skriftlige registreringer gjennom beitesesongen, som for resten av året. I dyreholdjournalen skal det stå opplysninger om merking, antall dyr sluppet på beite, døde dyr inkludert sannsynlig dødsårsak, helsestilstand, når dyr flyttes og hvis det skjer noe spesielt. Disse opplysningene er det som kalles dyreholdjournal. Tilsyn med dyr på beite skal loggføres, f.eks. i en notatbok, med informasjon om tidspunkt, antall dyr, syke og skadde dyr osv.

Viktig med robuste dyr på beite

- **God helse:** Kun friske dyr skal slippes på beite. Søyer og lam skal være i god kondisjon.
- **Veiting ved slipp:** Det anbefales å veie lammene ved beiteslipp for å sikre et forsvarlig slipp og kunne ha en god oppfølging av tilvekst i sesongen. Dette vil også være en viktig dokumentasjon å henvise til ved tap på beite.

- **Beredskapsplan:** Vi anbefaler at beitelag og enkeltbrukere har en beredskapsplan til bruk ved akutte tapshendelser, med blant annet varslingsrutiner, beskrivelse av aktuelle tiltak og skisserte beredskapsarealer. Mattilsynet bidrar gjerne med veiledning på dette.
- **Sankerutiner:** Det er viktig at dyrene er sanket ned tidlig nok, både med tanke på fôr, risiko for tap til rovvilt og før ventende frost.

Mattilsynet kan vedta nedsanking eller samling av dyr

Dyreeier er ansvarlig for sine beitedyr. I spesielle situasjoner kan Mattilsynet fatte vedtak om forsinket beiteslipp, samling av dyr og tidlig nedsanking fra beite. Dyreeier kan da ha rett til en kompensasjon for å dekke ekstrakostnader.

Overvåkning av skrapesjuka hos småfe

Det skal varsles til Biosirk (kadaverbil) om selvdøde/avlivede småfe over 18 mnd., uansett dødsårsak. Dette gjelder også småfe som dør i utmark og som leveres til kadaverbil. Vi minner om at kadavrene må tildekkes før henting, gjerne med presenning eller lignende som hindrer åtseldyr.

Aktuelt regelverk for småfe innenfor Mattilsynets felt, se

- Forskrift om velferd for småfe
- Forskrift om merking, registrering mv. av småfe
- Dyrehelseforskriften

Meld fra til Mattilsynet ved akutte hendelser og store tap av beitedyr til rovvilt

Felles sentralbord: 22 40 00 00 / www.mattilsynet.no – menyvalg: «kontakt oss», eller ta kontakt direkte med vårt lokale kontorsted.

Informasjon fra Statens naturoppsyn (SNO)

SNO har 16 roviltkontakter i Oppland og 13 roviltkontakter i Hedmark.

Roviltkontaktene utfører skadedokumentasjon ved mistanke om rovdyrskade på bufe/tamrein, bikuber og jakthunder.

Bestandsregistrering og kartlegging av rovdyrbestander er også viktige oppgaver for roviltkontaktene.

Statens naturoppsyn er foreløpig organisert etter de gamle fylkesgrensene til Hedmark og Oppland, men roviltkontakter og annet SNO-personell kan operere på tvers av grensene.

Spor- og synsobservasjoner av rovilt

For å kunne følge med i bestandssituasjonen av rovdyr er det viktig at alle antatte spor tegn eller synsobservasjoner av rovdyr raskt meldes til en av SNOs roviltkontakter. Dette gjelder også funn av ekskrement fra brunbjørn, ulv og jerv til DNA-analyse. Roviltkontakten kan da, etter fastsatte retningslinjer, dokumentere dette slik at det blir registrert i det nasjonale overvåkningsprogrammet for store rovdyr. Det er til stor hjelp om det tas bilder av spor/spor tegn og der målestokk blir lagt ved. Både bilder av sporavtrykk og av sporløypa er ønskelig.

Prosedyrer ved kadaverfunn

Funn av kadaver der det er mistanke om roviltskade skal umiddelbart meldes inn til en av SNOs roviltkontakter. Dette gjelder uansett kadaverets tilstand. Dersom lokal roviltkontakt ikke er tilgjengelig kan den nærmeste på lista kontaktes eller melding gis direkte til SNO. Det kan også legges igjen melding på mobilsvar/SMS.

Samleliste over kadaver datert tilbake i tid, og som ikke kan undersøkes, avvises av SNO (jf. erstatningsforskriften § 4c).

Når SNO v/roviltkontakt har undersøkt skader på husdyr, orienteres husdyreier om utfallet i etterkant dersom han/hun ikke selv er med på undersøkelsen. Ved nye skadesituasjoner forårsaket av bjørn og ulv, og i noen grad jerv og gaupe, varsles Statsforvalteren. Det samme gjelder ved tilsvarende dokumenterte roviltobservasjoner.

I tilfeller der innleid tilsyn/kadaverhundekvipasjer finner roviltskade på bufe, tilrår Statsforvalteren at både SNOs roviltkontakt og husdyreier blir varslet umiddelbart.

På bakgrunn av roviltkontaktens rapport vil regionalt roviltansvarlig i SNO sette en endelig konklusjon. Da vil svarbrev gå ut til husdyreier. Denne konklusjonen vil inngå i grunnlaget når Statsforvalteren behandler søknader om erstatning.

Rovbasen

Både undersøkte skader, roviltmeldinger og innsendte DNA-prøver vil bli tilgjengelig i rovbasens innsynsløsning, rovbase.no, når konklusjonen blir satt, og der er konkludert med rovilt.

PRAKTISKE TIPS VED KADAVERFUNN

- *Noter kartreferanse (ev. avmerk på kart) og ta bilder – også nærbilde.*
- *Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom ikke GPS-kartreferanse er oppgitt. Sjekk om kartreferanse er riktig og det er viktig at UTM-innstillingen på GPSen blir brukt.*
- *Meld snarest fra til SNOs roviltkontakt (se telefonliste). Det er dyreeiers ansvar at skader blir meldt.*
- *Undersøk om det er ytterligere tap/skader i området.*
- *La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til for å verne mot åtseleterer (ikke plast).*

Statens naturoppsyns rovviltkontakter

Skader meldes direkte til lokal rovviltkontakt eller annen rovviltkontakt i regionen.

OPPLAND 2022

Region Nord-Gudbrandsdal		
Jon Nørstebø	Lesja	91 51 66 79
Atle Erik Berget	Lesja	95 80 88 48
Asgeir Myhrmoen	Dombås	90 50 30 35
Kjell Gaukstad	Lom	90 15 73 62
Tor Erik Myhren	Skjåk	99 29 76 27
Anders Svare	Vågåmo	95 05 42 51
Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal		
Terje Stian Bjørke	Sør-Fron	90 10 63 84
Christen Bårdsløkken	Ringebu	91 15 37 29
Odd Steinar Granheim	Tretten	97 56 01 67
Eivind Fossum	Øyer	91 12 95 62
Hans Mathias Ulberg	Sør-Fron	99 35 28 58
Region Toten/Land/Hadeland		
Turid Hovland	Roa	48 19 63 64
Jon Petter Bergsrud	Gran	95 89 37 01
Kjell Arvid Briskodden	Dokka	95 93 52 66
Region Valdres		
Per Ivar Stensæter	Bagn	90 78 47 42
Stein Olav Windingstad	Rogne	95 70 99 33

Kontaktpersoner i Statens naturoppsyn Oppland

Esben Bø, Lom

Regionalt rovviltansvarlig

Telefon 95 72 27 33

esben.reidar.bo@miljodir.no

Ole Knut Steinset, Etnedal

Rovviltmedarbeider

Telefon 46 44 86 57

ole.knut.steinset@miljodir.no

HEDMARK 2022

Region Nord-Østerdal		
Jon Horten	Os	90 09 28 24
Ingebrigt Storli	Kvikne	97 70 69 36
Egil Rune Slåen	Folldal	91 39 63 60
Per Olav Follestad	Alvdal	97 18 94 88
Ansgar Johannessen	Rendalen	41 40 90 12
Bjørnar Johnsen	Drevsjø	97 06 33 83
Region Sør-Østerdal		
Per Magne Opphus	Koppang	91 71 40 53
Arne Granberg	Engerdal	99 50 05 84
Erling Ness	Rena	97 67 48 08
Region Hedmarken		
Rune Bjørnstad	Hamar	90 83 57 09
Olaf Tørudbakken	Gaupen	95 03 10 65
Region Glåmdalen		
Martin Løvtjernet	Austmarka	95 75 14 92
Jakob Gundersrud	Åsnes	47 71 52 55

Kontaktpersoner i Statens naturoppsyn Hedmark

Eivind Faldet, Folldal

Regionalt rovviltansvarlig

Telefon 91 53 21 28

eivind.faldet@miljodir.no

Simen Bredvold, Åsnes

Rovviltmedarbeider

Telefon 91 82 72 96

simen.bredvold@miljodir.no

Fellingspersoner Sør-Norge

Lars Gangås, Stor-Elvdal

Fellingsleder

Telefon 41 61 08 81

lars.gangas@miljodir.no

Erik Ola Helstad, Rendalen

Telefon 90 99 16 98

erik.ola.helstad@miljodir.no

Stein Arne Brendryen, Folldal

Telefon 48 25 90 27

stein.arne.brendryen@miljodir.no

Thomas Holm Strømseth, Stor-Elvdal

Telefon 95 97 20 50

thomas.holm.stromseth@miljodir.no

Fellingsledere

Region Nord-Gudbrandsdal

Vågå	Nils Øygarden	91 72 74 29
Dovre	Vemund Stigen	90 79 68 61
Lesja	Tore Hemli	97 70 85 19
Lesja	Jann Erik Dalum	48 11 09 93
Skjåk	Morten Brekkum	97 61 91 34
Lom	Hans Sole Luseter	95 75 51 13
Sel	Jan Olav Solstad	99 16 71 86

Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal

Sør/Nord-Fron	Hans Bilben	90 79 16 06
Sør/Nord-Fron	Jan Ivar Svendstad	90 08 64 88
Sør/Nord-Fron	Terje Stian Bjørke	90 10 63 84
Ringebu	Christen Bårdsløkken	91 15 37 29
Ringebu	Arne Fossmo	90 07 45 99
Ringebu	Tore Hasle Kleven	99 00 67 15
Lillehammer	Jan Lien	90 82 70 74
Øyer	Asgeir Myhren	95 27 53 14
Gausdal	Bjørnar Kronberget	91 60 01 66

Region Toten, Land og Hadeland

Gjøvik	Lars Slåtsveen	91 65 90 08
Østre Toten	Jan Haugen	95 86 90 23
Østre Toten	Per Erik Halvorsrud	90 72 58 05
Vestre Toten	Lars Pettersbakken	91 19 48 82
Nordre Land	Erik Eng	99 48 23 77
Søndre Land	Jørn E. Sand	90 65 86 93
Hadeland	Kjell Bakken	41 61 30 00

Region Valdres

Sør-Aurdal	Espen Nerødegård	48 20 34 43
Etnedal	Hans Solbrekken-Ruud	90 10 48 92
Nord-Aurdal	Arvid Rabben	92 01 20 30
Vestre Slidre	Arild Brattrud	90 11 61 11
Øystre Slidre	Stig Heimudstad	90 64 34 12
Vang	Ole Martin Jegersborg	92 06 17 14

Region Nord-Østerdalen

Tolga	Jo Esten Trøan	90 68 02 08
Tynset	Kristian Lund-Vang	90 66 79 74
Alvdal	Simen Steigen	90 55 05 56
Folldal	Kjetil Streitlien	45 21 23 90
Os	Jørn Gisle Dalbakk	98 43 74 05
Rendalen	Ola Seming Undseth	91 84 47 01

Region Sør-Østerdal

Engerdal	Vidar Trøen	92 01 58 70
Stor-Elvdal	Tord Strand	97 12 55 04
Elverum	Isak Halvorsen	40 22 65 90
Trysil	Jon Sørby	90 17 24 20
Åmot	Vidar Helgesen	40 03 95 17

Region Hedmarken

Ringsaker	Olaf Tørudbakken	95 03 10 65
Hamar	Thormod Steenberg	99 51 68 51
Løten	Thomas Palerud	90 02 56 62
Stange	Geir Magnar Lillehov	91 79 16 04

Region Glåmdalen

Våler	Kåre Holtmoen	90 77 07 68
Åsnes	Andreas Bjertnes	48 06 23 74
Nord-Odal	Jonny Rustad	91 74 22 51
Kongsvinger	Fredrik Lindberg	90 73 51 41
Sør-Odal	Vidar Sanderud	90 98 62 62
Grue	Kristen Madshus	99 00 44 34
Eidskog	Per Toni Grundt	93 05 58 47

Foto: Lars Gangås, SNO

Kadaverhundekvipasjer

Bruk av kadaverhund øker sannsynligheten for å avdekke tap og tapsårsaker på et tidlig tidspunkt. Beitelag/dyreeier må ha godkjent avtale i forkant.

Region Nord-Gudbrandsdal

May Helen Brekken	Lesja	95 16 43 16
Solveig Hågå	Lesja	91 51 04 39
Jacob Grothe	Lesja	91 19 76 75
Silje Grothe	Lesja	41 22 88 77
Merete Brendjord	Lesja	90 59 56 91
Elise Lyftingsmo	Lora	90 96 98 04
Inger Marie Nyløkken	Lora	92 50 98 70
Nils Steinvik	Dombås	48 26 49 42
Knut Nyttun	Dombås	97 94 89 19
Mali Tungen	Dombås	90 64 41 95
Guttorm Myren	Bøverdalen	91 32 77 65
Randi Slålien	Bøverdalen	91 54 25 87
Torstein S. Ytre	Skjåk	90 11 52 51
Kari Hånsnar	Skjåk	99 16 26 02
Øyvind Teigen	Lom	95 87 95 88
Tom E. Rossing	Lom	47 80 54 58

Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal

Tor Romsås	Ringebu	99 25 75 97
Arne Smestad	Ringebu	91 37 82 76
Asgeir Myhren	Tretten	95 27 53 14
Torill Albrechtsen	Øyer	91 11 10 22
Kristian Kronberget	Vestre Gausdal	95 27 76 94
Bjørn Bredvold	Lillehammer	97 77 50 53
Therese B. Rudi	Ringebu	40 75 48 89
Signhild Rudi	Ringebu	90 28 89 40
Terje Berntsen	Lillehammer	95 79 62 64
Astrid Olstad	Øyer	91 15 37 27
Gro Vestues	Ringebu	48 13 37 69
Morten Mathisen	Vinstra	90 58 28 55
Audun Ersvær	Vestre Gausdal	41 49 32 32

Beredskapstelefon kadaverhund: 913 43 554

Se også www.norskekadaverhunder.no

Region Valdres

Morten Steinsrud	Rogne	91 32 41 03
Christer Fredriksen	Fagernes	90 88 18 44
Emil Fauske	Etnedal	99 79 66 52
Roger A. Heiene	Etnedal	95 75 25 32

Region Toten, Land og Hadeland

Kristine Hansen	Bybrua	95 72 59 60
Gry Stenvold	Bybrua	91 15 95 95
Anne K. Ristebråten	Hunndalen	91 36 86 04
Trine Rudstaden	Dokka	95 11 97 71
Mina Scheie	Dokka	41 56 60 56
Stian Sveum	Dokka	90 69 24 47
Hans K. Kristiansen	Lunner	90 89 97 87
Turid Hovland	Roa	48 19 63 64

Region Nord-Østerdalen

Lisbet H. Granheim	Tolga	95 24 98 64
Kari Flatås	Tolga	414 38 856
Erik Sletten	Folldal	91 54 64 02
Anne S. Borgfjord	Folldal	91 11 14 79
Hege Paulsen Fallet	Folldal	92 24 29 78
Kari Nystuen	Kvikne	90 66 18 09
Richard Bakli	Kvikne	41 61 32 96
Beate Ryan	Os	45 00 19 79

Region Sør-Østerdalen og Hedemarken

Elin Elg Trøen	Rendalen	48 09 20 02
----------------	----------	-------------

Region Solør

Synnøve Olsen	Åsnes	45 25 10 46
---------------	-------	-------------

Roviltnemnda i region 3/Oppland og region 5/Hedmark

Roviltnemndenes hovedoppgaver er å forvalte nasjonal rovviltpolitikk, utarbeide regional forvaltningsplan med geografisk differensiert forvaltning, fastsette kvoter for skadefelling og lisensfelling på jerv, ulv og bjørn, fastsette kvote for jakt på gaupe og vedta budsjett for forebyggende og konfliktdependende tiltak.

Roviltnemndene har 6–8 møter i året. Begge nemndene har egne nettsider med blant annet referater fra alle rovviltnemndemøtene. Se Statsforvalterens nettside.

Medlemmer i rovviltnemnda i region 3/Oppland

Medlem	Varamedlem
Aud Hove (leder Sp)	Bergljot Oldre (Sp)
Hans Kristian Enge (nestleder Ap)	Olav Røssum (Sp)
Anne Elisabeth Thoresen (Ap)	Erik Winther (Ap)
Hanne Astrup Velure (H)	Vegard Riseng (H)
Johannes Christian W. Gran (MDG)	Wenche H. Almestrand (Frp)

Medlemmer i rovviltnemnda i region 5/Hedmark

Medlem	Varamedlem
Stein Tronsmoen (leder Sp)	Jesper Nohr (Sp)
Kjerstin Lundgård (nestleder Ap)	Turid Backe-Viken (Ap)
Mari Gjestvang (Sp)	Merete Furuberget (Sp)
Rune Øygarden (H)	Truls Gihlemoen (Frp)
Jon Anders Mortensson (Sametinget)	Elle Merete M. Omma (Sametinget)

Foto: Sidsel Røhnbeck, SFN.

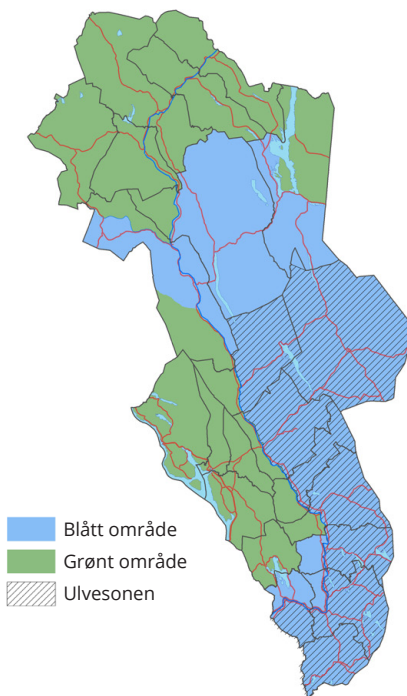

Møte mellom KLD og LMD og alle rovviltnemnder på Gardemoen 24. mai 2022. Statssekretær Aleksander Øren Heen fra KLD og statssekretær Wenche Westberg fra LMD sammen med ledere fra de 8 rovviltnemndene i Norge. Lengst til venstre Aud Hove fra region 3/Oppland og lengst til høyre Stein Tronsmoen fra region 5/Hedmark.

Forvaltningssoner i Oppland og Hedmark

- Yngleområde for gaupe
- Yngleområde for jerv

- Blått område
- Grønt område
- Ulvesonen

OPPLAND

I forvaltningsplanen for rovvilt i Oppland er fylket delt i tre. Et område er prioritert for yngling av jerv, et område prioritert for yngling av gaupe og et område er uten prioritert for yngling av freda rovvilt.

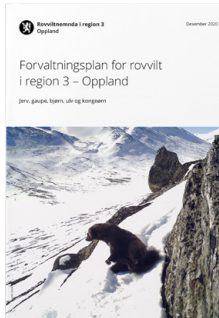
Rovviltnemnda i region 3 reviderte sin forvaltningsplan i 2020.

HEDMARK

Rovviltnemnda i region 5 har i løpet av siste år arbeidet med revisjon av sin forvaltningsplan fra 2014. Til prosessen mottok rovviltnemnda over 40 høringsinnspill. Den reviderte forvaltningsplanen er nå oversendt til Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet for faglig gjennomgang.

Inntil videre er det den gamle forvaltningsplanen som er gjeldene. Grønn sone er prioritert beiteområde der det ikke skal være rovdyr som representerer skadepotensiale, men yngling av gaupe og hekking av kongeørn kan forekomme. Blå sone rommer områder som er viktige for å oppnå bestandsmål for rovvilt og viktige beiteområder.

Hedmark har egen forvaltningszone for ulv innenfor blått skravert område. Denne forvaltningssonen går også inn i Viken.

Midler til forebyggende og konfliktdempende tiltak

REGION 3/OPPLAND

Forbruk 2021 og budsjett 2022

Oppland fikk tildelt en budsjettramme på kr 6.000.000 for 2021 og tabellen viser hovedposter for budsjett og forbruk i 2021. For 2022 har Oppland fått tildelt samme budsjettramme på kr 6.000.000. Rovviltnemnda i region 3/Oppland vedtok 17. mars 2022 budsjett for 2022.

Tiltak	Budsjett 2022	Budsjett 2021	Forbruk 2021
Planlagt ekstraordinært tilsyn	550 000	550 000	720 000
Akutt tilsyn/avklare tap med kadaverhund	250 000	350 000	210 000
Tidlig sank	500 000	400 000	670 000
Beredskapsareal	100 000	60 000	45 000
Lokale radiobjelleprosjekt/tapsavklaring	450 000	850 000	520 000
Elektronisk overvåking/Oppland radiobjøllelag	600 000	525 000	960 000
Andre tiltak	150 000	125 000	128 000
Kompetanseheving	100 000	180 000	520 000
Lokale FOU*	1 400 000	860 000	810 000
Akutte midler**	900 000	1 000 000	210 000
Skadefelling	1 000 000	1 100 000	650 000
SUM	6 000 000	6 000 000	5 443 000

*Gjelder flere prosjekter; NJFF Oppland/gaupesporing, Kongeørnovervåking, NINA/Scandcam, NJFF Oppland/mer effektiv lisensfelling jerv og utdanning av sporhundekvipasjer.

**Akkutte midler er i hovedsak brukt til akutt tilsyn/avklare tap med kadaverhund og tidlig nedsanking.

TIDLIG NEDSANKING AV SAU I INNLANDET

Tidlig nedsanking har vist å ha god tapsreducerende effekt i akutte skadesituasjoner, særlig i områder med jerv. Det er avgjørende at alle besetningene i beiteområdet sannes ned så fort som mulig når en akutt skadesituasjon oppstår.

Mer enn åtte av ti skader på sau og lam forårsaket av jerv blir påvist etter 1. august, og 50% påvises etter 1. september. Tidlig nedsanking av sau må prioriteres i jervesonen, og Statsforvalteren anbefaler tidlig nedsanking primært i områder der det oppstår skader av jerv i august og utover. Det er viktig at beiteområder som har hatt betydelige tap til jerv de siste årene har beredskap til å gjennomføre tidlig sank.

Tidlig sank er tilskuddsberettiget dersom beiteområder/beitelag i samarbeid med kommunen søker Statsforvalteren i forkant. Kompensasjon er kr 7 per dyr per dag for sau nedsanket før 1. september, og beregnes fram til 10. september. Statsforvalteren utbetaler bare tilskudd når tidlig nedsanking skyldes fredet rovvilt.

REGION 5/HEDMARK

Forbruk 2021 og budsjett 2021

Hedmark fikk tildelt en budsjetttramme på kr 16.000.000 for 2021 og tabellen viser hovedposter for budsjett og regnskap i 2021. For 2022 har Hedmark fått tildelt samme budsjetttramme på kr 16.000.000. Rovviltnemnda i region 5/Hedmark vedtok 16. mars 2022 budsjett for 2022.

Tiltak	Budsjett 2022	Budsjett 2021	Forbruk 2021
Ekstraordinært tilsyn	350 000	350 000	303 000
Akutte tiltak	1 300 000	1 300 000	55 000
Forberedt tidlig nedsanking	2 600 000	2 400 000	1 936 000
Utvidet tilsyn i kombinasjon med tidlig sank	550 000	580 000	494 000
Hjemmebeite	5 400 000	5 600 000	4 815 000
Flytting av sau	650 000	570 000	700 000
Gjerding	200 000	300 000	500 000
Gjerdeprosjektene i Trysil og Grue	900 000	1 000 000	980 000
Tekniske tiltak/elektronisk overvåking	100 000	500 000	1 133 000
Forebyggende tiltak i reindrifta	200 000	200 000	200 000
Konfliktdependende tiltak	1 400 000	800 000	1 380 000
Lokale Fou	150 000	0	880 000
Skadefelling	2 150 000	2 350 000	1 265 000
Diverse	50 000	50 000	30 000
SUM	16 000 000	16 000 000	14 671 000

Akutte tiltak

Det er satt av midler til akutte tiltak. Det kan være ekstraordinært tilsyn, flytting av beitedyr og/eller tidlig nedsanking. Søknad kan sendes hele beitesesongen, men alle akutte tiltak må være avklart med Statsforvalteren i forkant av iverksettelse.

Foto: Sidsel Røhnnebak, SFN.

Status rovviltbestander

REGION 3 OG REGION 5

Status for jerv, gaupe, bjørn og ulv er hentet fra siste offisielle rapporter for artene per 20. mai 2022. Alle rapporter finnes på rovdatab.no. Her er også informasjon om biologi, forvaltning og forskning om de fire store rovdyrartene, samt kongeørn.

Freda rovvilt – Bestandsmål og status per 20. mai 2022	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
Bestandsmål/antall ynglinger i region 3	4	5	–	–
Bestandsmål/antall ynglinger i region 5	5	10	3	4–6* (3 helnorske)
Nasjonalt bestandsmål	39	65	13	4–6*
Status/antall ynglinger per 20. mai 2022 i region 3	0**	**	–	–
Status/antall ynglinger per 20. mai 2022 i region 5	9**	**	**	**
Status/antall ynglinger per 20. mai 2022 nasjonalt	34**	**	**	**

*Sammen med region 4 | **Registrering er ikke avsluttet.

Lisensfelling og kvotejakt 2021/2022	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
	10.09.21–15.02.22	01.02.22–31.03.22	21.08.21–15.10.21	01.12.21–31.05.22
Vedtatt kvote for lisensfelling/kvotejakt i region 3	15	10	3	7
Antall dyr trukket fra kvota i region 3	12	10	1	1
Vedtatt kvote for lisensfelling/kvotejakt i region 5	35	–	4	12*
Antall dyr trukket fra kvota i region 5	23	–	4	12

*Utenfor ulvesone.

Skadefelling 2021	Jerv	Gaupe	Bjørn	Ulv
Trukket fra kvota i region 3/Oppland 2021	2	1	1	0
Trukket fra kvota i region 5/Hedmark 2021	6	0	4	5

Kvote for betinget skadefellings-tillatelser 2022/2023

Rovviltnemndene har vedtatt sine kvoter for betinget skadefellingstillatelse for perioden 1. juni 2022–15. februar 2023.

Antall dyr	Hedmark	Oppland
Jerv	12	5
Gaupe	*	2
Bjørn	5	4
Ulv	10	6

*Nemnda har ikke myndighet, men har anbefalt Miljødirektoratet å tildele kvote på 1 dyr.

Foto: Privat vilkamera

Viltkamera og flaggliner til utlån

Statsforvalteren har 91 viltkameraer til utlån, disse kan brukes under pågående skadefellingsforsøk i Innlandet. Lån og bruk av kameraene avklares med Statsforvalteren på forhånd, og ansvarlig for kameraene skal sette seg inn i retningslinjene for bruk av dem. Kameraene oppbevares på åtte steder i Innlandet, og eventuell henting/levering av kameraer avtales med de ansvarlige:

REGION 3/OPPLAND

Hadeland: Kjell Bakken, T: 41 61 30 00 (16 stk)

Sør-Fron: Terje Stian Bjørke, T: 90 10 63 84 (15 stk)

Øyer: Asgeir Myhren, T: 95 27 53 14 (15 stk)

REGION 5/HEDMARK

Tynset: Brynjar Strømsås, T: 90 08 51 03 (10 stk)

Stange: Geir M. Lillehov, T: 91 79 16 04 (10 stk)

Elverum: Isak Halvorsen, T: 40 22 65 90 (10 stk)

Rena: Vidar Helgesen, T: 91 74 67 96 (8 stk)

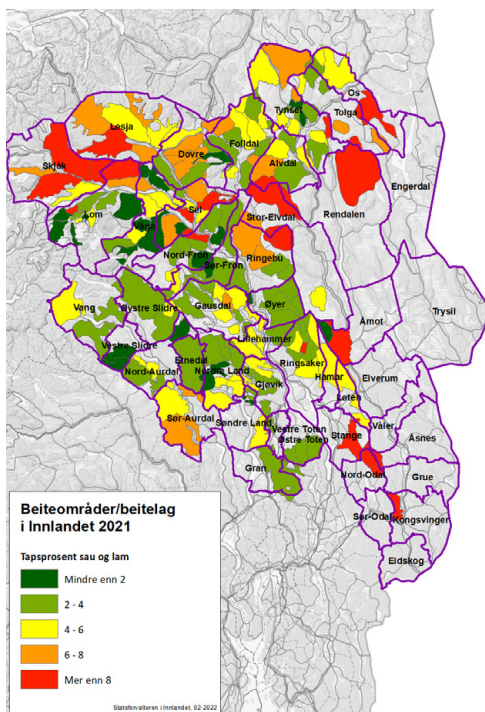
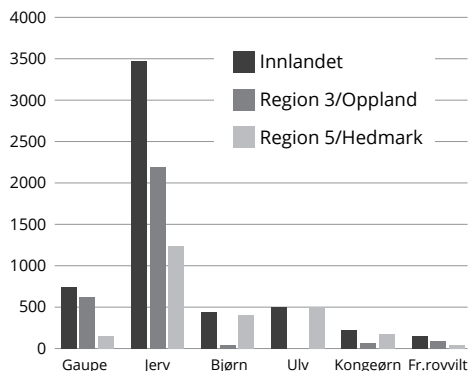
Koppang/Trysil: Simen Skavern, T: 94 89 57 94 (7 stk)

Statsforvalteren har i tillegg to flaggliner til utlån, lån av disse avklares på forhånd.

Tap av sau på utmarksbeite

Tap av sau registrert gjennom OBB i 2021 var 5,61% for Hedmark og 4,33% for Oppland. Det er en økning fra 2020 da tapsprosenten var henholdsvis 4,67% og 3,79% for Hedmark og Oppland. Høsten 2021 søkte 347 saueprodusenter om erstatning for 8.074 sau tapt til fredet rovilt. Det var 47 flere søknader enn i 2020. 5.470 sau ble erstattet med kr 14.022.000. I Innlandet blir flest sau erstattet til jerv (64%).

Antall sau erstattet fordelt på skadegjører, Innlandet 2021

Beitenæringa i Innlandet

Innlandet er Norges største utmarksbeit fylke og har på utmarksbeite om lag 335.000 sau fra 1.600 produsenter og 67.000 storfe fra 1.450 produsenter. Sauetallet har vært stabilt i flere år, men antallet storfe på utmarksbeite er økende.

Store beitekommuner

De største saueregiene i Innlandet er Nord-Østerdal og Nord-Gudbrandsdal med om lag 60.000 søyer og lam på utmarksbeite i hver region.

Det er Gausdal som har flest dyr på utmarksbeite registrert gjennom OBB med 18.100 sau og 2.650 storfe, deretter Lesja med 17.000 sau og 2.400 storfe og Tynset med 14.000 sau og 2.250 storfe. Ringebu er den største saue kommunen i Innlandet med 20.300 sau, etterfulgt av Folldal med 19.500 sau.

Organisert beitebruk

Beitenæringa i Innlandet er godt organisert, spesielt innenfor sauehold. De fleste saueprodusenter er medlem av et beitelag og 94% av all sau i Innlandet tilhører et beitelag. Gjennom ordningen organisert beitebruk får vi statistikk fra i alt 180 beitelag/beiteområder i Innlandet. Oppland har 78 beitelag for sau og storfe og 11 beitelag for storfe. Hedmark har 41 beitelag for sau og storfe og 7 beitelag for storfe. Mange av de store beitelagene er delt opp i underområder.

Foto: Sidsel Røhnbæk, SFNI.

Tall fra organisert beitebruk i Innlandet i 2021

Region	Antall søyer og lam sluppet i utmark	Antall saueprodusenter	Antall sau sluppet per besetning	Antall storfe på utmarksbeite
Nord-Østerdal	60 728	243	250	5 823
Nord-Gudbrandsdal	59 271	264	225	7 493
Midt-Gudbrandsdal	51 041	198	258	4 468
Gjøvik-Toten-Land	44 187	208	212	3 880
Lillehammer-regionen	32 365	142	228	4 670
Valdres	31 239	164	190	3 975
Hedemarken	20 994	122	172	3 409
Sør-Østerdal	8 220	22	374	1 015
Hadeland/Gran	7 043	35	201	1 089
Glåmdalen	1 205	9	134	849
Innlandet	316 365	1 407	225	36 671

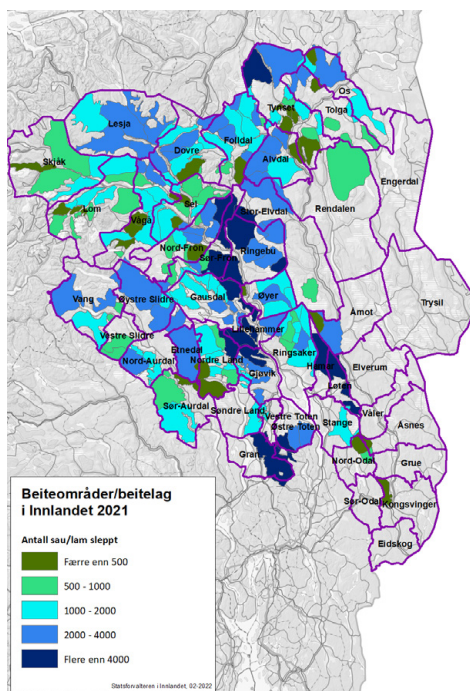
Storfe i utmarka

I Innlandet var det i 2021 om lag 29.400 mjølkeku/ammeku fra 1.400 besetninger og 37.900 ungdyr fra 1.500 besetninger på utmarksbeite. 54% av storfeet tilhørte et beite-lag.

Foto: Sidsel Røhnebak, SFNI.

Kart over sauetetthet i beiteområdene i Innlandet

Erstatning for tap av husdyr grunnet fredet rovvilt

Søknadsfrist erstatning for tap av husdyr grunnet fredet rovvilt 2022:

HUSDYR: 1. november 2022

TAMREIN: 1. april 2023

Alle tap av husdyr erstattes etter søknad fullt ut når det er påvist at fredet rovvilt har forårsaket tapet (konkludert med «antatt» eller «dokumentert» rovvilt av SNO).

Det gis også erstatning når det er sannsynlighetsovervekt for at tapet skyldes rovvilt. Statsforvalteren vurderer bl.a. påviste tap til fredet rovvilt, kunnskap om rovviltbestandene i området, tapsforhold i inneværende og tidligere år, og opplysninger om besetning og drift som gis i søknaden. Ved erstatning for sannsynliggjorte skader skal normalt tapet trekkes fra (tap som normalt oppstår i sauebesetningen uten rovvilt i området).

Søknaden må leveres i Elektronisk søknads-senter. Til søknaden skal det legges ved oppdaterte besetningslister.

Ved funn av skadde/døde dyr må dyreeier selv forevise kadaveret for SNO dersom det er mistanke om rovviltskade. Statsforvalteren forholder seg til SNOs konklusjon om dødsårsak. Dersom det unnlates å melde om kadaverfunn der det er mistanke om rovviltskade, skal erstatningen avkortes eller bortfalle. Dyreeier må søke om erstatning selv om SNO har vært på stedet og dokumentert rovviltskade.

Foto: Privat vilkåmra

Det skal føres tilsyn med dyr på utmarksbeite i et omfang som er tilpasset besetningsstørrelse og lokal risikovurdering, minst en gang i uka. Målsettingen med dette er å hindre unødvendig lidelse hos dyra. Det forventes høyere tilsynsfrekvens i områder der det er kjent at rovvilt er en risikofaktor, enn i områder uten eller med tilfeldig forekomst av rovvilt.

Dyreeier har et selvstendig ansvar for å følge opp en akutt situasjon. Oppstår det akutte situasjoner, enten ved stor uro i flokken, savnede, drepte eller skadde dyr, bør dyreeier henvende seg til Statsforvalteren for eventuelt vurdering av muligheter for midler til forebyggende tiltak.

DOKUMENTASJONSKRAV

Det er et vilkår for å få erstatning at dyreeier leverer besetningsdata på individnivå med søknaden. Dette innebærer oversikt over:

- ID-merker (ørenummer) over alle søyer og lam i besetningen.
- Slektskap mellom alle søyer og lam.
- Oversikt over skade- og dødsårsak for alle skadde/døde dyr i besetningen (ikke bare de det søkes erstatning for).

Dokumentasjonskravet er absolutt. Erstatningen vil bli avkortet dersom oppdatert besetningsliste ikke er lagt ved søknaden. For medlemmer av sauekontrollen anbefaler vi å bruke besetningslista kalt «Grunnlag erstatningssøknad» som kan hentes fra Animalia.

Søknadene behandles etter forskrift om erstatning når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt av 30. mai 2014 nr. 677.

Kort fortalt!

STATSFORVALTERENS VAKTTELEFON: TLF 970 29 840

Ved funn av kadaver der det er mistanke om roviltskade:

- La kadaveret ligge mest mulig urørt, men dekk det til for å verne mot åtseletere.
- Notér kartreferanse (ev. avmerk på kart) og ta bilder – også nærbilde.
- Merk stedet slik at det er lettere å finne igjen, og vær innstilt på å påvise funnstedet dersom GPS-kartreferanse ikke er oppgitt.
- Meld snarest fra til en av SNOs roviltkontakter, uansett kadaverets tilstand.

SNOs lokale roviltkontakter i Innlandet

Region Nord-Gudbrandsdal

Jon Nørstebø	91 51 66 79
Atle Erik Berget	95 80 88 48
Asgeir Myhrmoen	90 50 30 35
Kjell Gaukstad	90 15 73 62
Tor Erik Myhren	99 29 76 27
Anders Svare	95 05 42 51

Region Midt- og Sør-Gudbrandsdal

Terje Stian Bjørke	90 10 63 84
Christen Bårdsløkken	91 15 37 29
Odd Steinar Granheim	97 56 01 67
Eivind Fossum	91 12 95 62
Hans Mathias Ulberg	99 35 28 58

Region Toten, Land og Hadeland

Turid Hovland	48 19 63 64
Jon Petter Bergsrud	95 89 37 01
Kjell Arvid Briskodden	95 93 52 66

Region Valdres

Per Ivar Stensæter	90 78 47 42
Stein Olav Windingstad	95 70 99 33

Region Sør-Østerdalen

Per Magne Opphus	91 71 40 53
Arne Granberg	99 50 05 84
Erling Ness	97 67 48 08

Region Nord-Østerdalen

Jon Horten	90 09 28 24
Ingebrigt Storli	97 70 69 36
Egil Rune Slåen	91 39 63 60
Per Olav Follestad	97 18 94 88
Ansgar Johannessen	41 40 90 12
Bjørnar Johnsen	97 06 33 83

Region Hedemarken

Rune Bjørnstad	90 83 57 09
Olaf Tørudbakken	95 03 10 65

Region Glåmdalen

Martin Løvtjernet	95 75 14 92
Jakob Gundersrud	47 71 52 55

Dersom lokal roviltkontakt ikke er tilgjengelig, kontakt:

Regionalt roviltansvarlig Oppland

Esben Bø	95 72 27 33
Ole Knut Steinset	46 44 86 57

Regionalt roviltansvarlig Hedmark

Eivind Faldet	91 53 21 28
Simen Bredvold	91 82 72 96

Fellingspersonell Sør-Norge

Lars Gangås (fellingsleder)	41 61 08 81
Erik Ola Helstad	90 99 16 98
Stein Arne Brendryen	48 25 90 27
Thomas Holm Strømseth	95 97 20 50

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987, 2626 Lillehammer

Sentralbord 61 26 60 00
Vakttelefon for rovvilt 97 02 98 40
statsforvalteren.no/innlandet

MILJØVERN, LANDBRUK OG NÆRINGSUTVIKLING

Haavard Elstrand – *direktør* 62 65 12 05 / 41 62 42 02

NATURMANGFOLD OG VERNEOMRÅDER

Vebjørn Knarrum – *avdelingsdirektør* 61 26 60 70 / 95 23 15 75
Therese Ruud 61 26 60 66
Benedicte Broderstad 61 26 60 55
Ståle Sørensen 62 55 11 70
Thomas Olstad 62 55 11 81
Rannveig Helgesen 62 55 11 75

JORD OG MAT

Erik Lagethon – *avdelingsdirektør* 61 26 61 60 / 90 97 26 83
Silje Bøe 62 55 12 08
Julie Slettetveit 62 55 12 50
Jorunn Stubsjøen 62 55 12 06
Sidsel Røhnebæk 61 26 61 54

STATENS NATUROPPSYN

Sentralbord 73 58 05 00
Regionalt rovviltansvarlig Oppland: Esben Bø 95 72 27 33
Regionmedarbeider rovvilt Oppland: Ole Knut Steinset 46 44 86 57
Regionalt rovviltansvarlig Hedmark: Eivind Faldet 91 53 21 28
Regionmedarbeider rovvilt Hedmark: Simen Bredvold 91 82 72 96

MATTILSYNET

Sentralbord 22 40 00 00
www.mattilsynet.no